

Humana, el negoci de la solidaritat

Les donacions desinteressades de roba vella són el punt de partida per a la creació d'una gran estructura empresarial lucrativa que utilitza la solidaritat com a moneda de canvi. La part visible d'aquesta organització són les botigues de roba usada Humana.

A les botigues de roba usada d'Humana, s'hi pot trobar gairebé qualsevol peça. Tot i ser roba de segona mà no és especialment barata, però està prou bé per a reforçar l'oferta de l'armari. A més a més, els clients d'aquestes botigues surten convençuts que, malgrat no ser ofertes especials, estan col·laborant, amb la seva compra, al finançament de projectes de desenvolupament a països del tercer món. Si més no, aquest és l'objectiu que Humana s'atribueix.

Però són moltes les veus crítiques que acusen aquesta entitat d'aprofitar un discurs solidari i ecologista per aconseguir beneficis a costa dels països pobres i per a finançar empreses vinculades a Humana.

Aquest grup, que actua com una gran empresa multinacional, va néixer a Escandinàvia a finals dels anys setanta. Avui dia s'ha estès també per gairebé tot Europa: Regne Unit, Alemanya, Àustria, Bèlgica, Holanda o França, i fins prop de 45 estats d'arreu del món, sota diverses denominacions, que formen part de la mateixa estructura: Humana i UFF o DAPP (als països escandinaus). El primer lloc de l'estat on es va instal·lar va ser Catalunya, com a una part de la federació Humana-People to People.

Roba de segona mà per ajudar el Tercer Món. L'associació es presenta al públic com a una organització de solidaritat i d'ajut al Tercer Món. Teòricament, per

mitjà de la recollida de roba usada, s'aconsegueixen fons per a fer projectes de desenvolupament a països pobres. Ja en aquesta primera activitat es van aixecar les primeres sospites. En un principi s'explicava que la roba recollida anava directament al països necessitats, però de seguida van aparèixer les botigues de roba usada, que teòricament havia de ser enviada a països pobres. Se-

Sota la imatge d'una ONG que coopera amb el Tercer Món, aquesta associació funciona amb els paràmetres d'una multinacional.

gons Humana, els beneficis d'aquests establiments van destinats als projectes d'ajut. Però segons denunciïn diverses associacions, l'ajuda que arriba al tercer món és limitada i acusen l'entitat d'estar vinculada amb Twind, una associació considerada una secta per diversos organismes. La presidenta d'Humana-Espanya, Elisabeth Molnar, ha desmentit, però, aquestes acusacions.

Humana instal·la, en els territoris on s'implanta, grans contenidors de fusta per tal que la gent

que vulgui pugui dipositar-hi la roba usada. Enguany, als Països Catalans, hi ha un total de 600 contenidors, la major part al Principat –a les Illes no hi té presència–. La roba recollida es porta a un gran magatzem que l'organització té a Parets del Vallès. Allà, es classifica en funció de si reuneix prou condicions per ser venuda a les botigues Humana, de si s'ha d'enviar a l'Àfrica, si es pot reciclar o si és inservible.

L'estructura necessària per a dur a terme aquesta activitat implica una organització empresarial. No es fa res amb voluntaris i tot el procés és controlat per Humana: els contenidors –fets per empreses vinculades a aquest grup–, els camions que recullen la roba, els xofers, el magatzem, les botigues...

Els papers que anuncien les campanyes de recollida de roba utilitzen molt sovint un llenguatge ambigu. D'una banda, informen que part de la roba recollida serà venuda a les botigues Humana. Els ingressos obtinguts són, segons l'associació, per a finançar entre d'altres coses la recollida de la roba. Segons les butlletes de la pròpia entitat, una altra part de la roba recollida és enviada i venuda a l'Àfrica. És a dir, la roba que els ciutadans donen gratuïtament és venuda al tercer món. Per tant, no hi ha cap regal solidari d'Humana, ja que, de les donacions de roba usada i de la venda a mercats locals africans, l'entitat també en treu un benefici.

Humana, en la seva darrera

MARC VILA

memòria, declara haver recollit durant el 1996 1.539 tones de roba usada, només al Principat. D'aquestes, prop de la meitat (722) van ser enviades a l'Àfrica, més de 150 van ser venudes a les botigues Humana, 440 tones van ser venudes per a reciclar industrialment i unes 27 van anar directament a les escombraries.

Malgrat que cada any Humana fa auditar els seus comptes manté una gestió opaca: la seva comptabilitat, els pressupostos i els beneficis no es fan públics mai. Un altre exemple d'aquest funcionament és el fet que per esdevenir membre d'Humana cal obtenir primer el consentiment de la junta directiva.

Al nostre país, Humana ven la roba usada a través de les onze botigues que té a Barcelona. Algunes fonts del sector de venda de

roba de segona mà estimen que els beneficis obtinguts d'aquestes vendes poden acostar-se als 300 milions de pessetes l'any, només amb la meitat de la roba recollida, la que es ven a les botigues.

Una estructura de multinacional. Sota la imatge d'una ONG que coopera amb països del Tercer Món, aquesta associació funciona amb els paràmetres d'una empresa multinacional. Segons els responsables d'Humana, els beneficis obtinguts són destinats a la cooperació per al desenvolupament. Però els costos dels projectes i els beneficis no es fan públics.

Amb aquesta organització multinacional, les diverses delegacions estatals poden especialitzar la seva "oferta" i es relacionen amb determinats països. En el cas

Recollida de roba en benefici de la gent en el Tercer Món.

HUMANA

DE PUEBLO A PUEBLO

Las gerencias de las tiendas de HUMANA sirven para ayudas de desarrollo en África.

La escuela para Niños de la Calle de DAPP en Maputo, Mozambique tiene 620 alumnos.

de l'estat espanyol, els països "receptors dels ajuts" són Angola, Moçambic i Zàmbia. La major part de les més de 700 tones de roba enviada des de l'estat espanyol cap a aquests països, tret d'una petita quantitat que es va repartir gratuïtament en concepte d'"ajuda d'emergència", van ser venudes a mercats locals africans. Responsables d'Humana consideren que la venda d'aquesta roba es fa a preus assequibles i, a més a més, significa un ajut a la revitalització i creació de mercats locals, un element clau per a la dinamització d'aquestes economies, cosa que no passaria si es regalés la roba, perquè provocaria que la gent "estigués sempre esperant els ajuts". També argumenten que els beneficis serveixen per finançar els projectes de cooperació en el desenvolupament local.

Però, aquests projectes, en molts casos, acaben esdevenint centres gestionats amb criteris estrictament empresarials, en què s'ofereixen serveis que no són gratuïts. Per tant, només hi pot accedir una part privilegiada de la població. Aquest és el cas d'escoles o centres sanitaris on els usuaris han de

A l'esquerra, una de les onze botigues que Humana té a Barcelona. La donació de la roba usada és el punt de partida dels beneficis d'aquesta empresa. Dalt, díptic de propaganda difós per Humana. En una de les imatges es poden veure els contenidors distribuïts per aquest grup per tal de recollir la roba usada.

Diverses fonts vinculen Humana a una secta

pagar els serveis. Fins i tot, en un document intern d'Humana del 1993, es comenta que el projecte d'una Escola Tècnica a Zimbabwe, gestionada per l'organització, és una escola privada i, a causa de la recessió econòmica del país, molta gent dels estrats socials més baixos no poden pagar l'educació que DAPP ofereix.

Per tant, Humana, UFF o DAPP opten una plusvàlua en totes les seves activitats, res no és gratuït, tret de la roba de segona mà donada, que serveix com a inversió inicial per a tot l'engranatge empresarial.

Relacions amb la presumpta secta Tvind.

Alguns ajuntaments ja han començat a posar dificultats al desenvolupament d'activitats d'aquesta associació, davant de les nombroses informacions que qüestionen la solidaritat d'Humana. Municipis com el de Palafrugell o Arenys de Mar fa temps que han prohibit la instal·lació de contenidors de recollida de roba en els seus termes municipals. Sobretot, després que diverses associacions i entitats també acusessin Humana d'estar relacionada amb una secta d'origen escandinau.

De fet, l'any 1993, en un congrés internacional celebrat a Barcelona sobre els grups totalitaris i els sectarismes, es denunciava l'associació Humana per actuar, en realitat, com a pantalla pel finançament de Tvind, una presumpta secta d'origen escandinau.

El 1969, a Dinamarca, es va fundar Tvind (Escola de Cooperació Tvind), sota la forma d'un moviment de renovació pedagògica. L'objectiu que s'anunciava era el de donar als joves una visió directa dels problemes del tercer món. Per aconseguir-ho, aquestes escoles organitzen estades a aquests països.

Les associacions anti-sectes

afirmen que Humana i Tvind és una mateixa estructura, que obté grans beneficis (l'any 1988, va arribar, segons aquestes mateixes fonts, a quatre milions de dòlars).

El creixement espectacular d'aquest grup ha donat lloc a la creació de diferents associacions anti-Tvind a Europa i Amèrica. El president de The Movement Against Tvind —una d'aquestes organitzacions d'oposició, de Dinamarca—, Bent Johannesen, explica que

plica Johannesen, Tvind tracta de fer altres escoles sota noms diferents. A banda de les més de trenta escoles de Tvind a Dinamarca, d'altres països també tenen instal·lats centres educatius relacionats amb aquest grup: al Regne Unit hi havia dues escoles que han estat tancades fa un any, als EUA n'hi ha una, a Noruega altra i a l'Àfrica diverses (a Angola, Moçambic i Zimbabwe). La legislació d'alguns països ha evitat que s'obrissin més escoles del grup, com és el cas de Suècia i el mateix Principat de Catalunya.

Segons les associacions anti-Tvind, aquest grup disposa de diversos negocis molt lucratius a l'Amèrica del Sud i la Central, a banda dels projectes a l'Àfrica, i aprofiten els paradisos fiscals per a amagar els beneficis, concretament el de l'Illa de Gran Caiman.

La presidenta d'Humana a l'Estat, Elisabeth Molnar, ha desmentit categòricament l'existència de cap vincle d'Humana amb l'associació d'escoles Tvind, malgrat que reconeix que els voluntaris que realitzen projectes a l'Àfrica reben uns cursos de formació a les escoles Tvind de Dinamarca. Aquests cursos, se'ls paguen els mateixos alumnes i costen, aproximadament, unes 300.000 pessetes.

Després dels cursos, de cinc mesos, l'alumne ja pot viatjar a l'Àfrica com a un "treballador solidari", per exemple a Caxito (Angola), on Humana va posar en marxa la creació d'una escola de Formació per a Professors, l'any 1996. Aquest projecte va rebre una subvenció de prop de vint milions de pessetes de la secretaria d'Estat per a la Cooperació Internacional i per a Iberoamèrica, del Ministeri espanyol d'Afers Estrangers. O. C. / E. R.

Cartell publicitari de cursos a les escoles Tvind de Dinamarca i fulletó d'Humana en el qual s'anuncia una campanya de recollida de roba usada. Els responsables d'Humana neguen qualsevol relació amb Tvind.

aquesta

associació "és comparable a la secta Moon, l'Església de la Cienciologia i els Testimonis de Jehovà". Segons Johannesen, "es tracta d'una secta sense déu", la ideologia exacta de la qual es desconeix. En els seus orígens, van començar amb uns ideals vinculats al comunisme maoista. Amb el temps, però, ha anat derivant cap a una ideologia d'exaltació del poder material.

Actualment Tvind té trenta escoles a Dinamarca. Fins fa un any, la legislació d'aquell país permetia que aquesta associació obtingués subvencions per aquestes escoles. Per adaptar-se al canvi de legislació en aquesta matèria, ex-